

מצלמות מעקב ברשויות המקומיות: איזון בין ביטחון לפרטיות

סקירה מקיפה של ההסדרה המשפטית, האתגרים והמלצות מעשיות לרשויות
מקומיות בישראל

המציאות הטכנולוגית: האצה חסרת תקדים

ברוב הרשויות המקומיות בישראל פועלות כיום **עשרות אלפי מצלמות מעקב** - המספר המדויק אינו ידוע. המצלמות פרוסות ברחובות ראשיים, גנים ציבוריים, מוסדות חינוך, מרכזים מסחריים ואזורים ציבוריים נוספים.

בשנים האחרונות חלה האצה טכנולוגית של ממש: מצלמות "חכמות" מבוססות בינה מלאכותית, הכוללות יכולות לזיהוי פנים, פרופילינג ביומטרי וניתוח התנהגותי, משנות את כללי המשחק ומציבות אתגר רגולטורי מהותי.

במוקד: המתח שבין אינטרס הציבור בביטחון, לבין זכות היסוד החוקתית לפרטיות

למה בכלל צריך מצלמות במרחב הציבורי?

אכיפה עירונית

פיקוח על חניה, איתור מפגעים
תברואתיים, פיקוח על איכות הסביבה
וניהול תשתיות

ביטחון אישי וציבורי

הרתעה מפני ביצוע עבירות וסיוע
בזיהוי מבצעי עבירות במרחב
הציבורי

מניעת ונדליזם

שמירה על הסדר הציבורי, מניעת פעילויות אנטי-חברתיות ואלימות במרחב הציבורי

אבל: חלק ניכר מהפעילויות הנתפסות באמצעי התיעוד הדיגיטליים הן פעילויות שגרתיות ותמימות שאינן מהסוג שהחברה מבקשת למנוע. טכנולוגיות הניטור מייצרות אתגרים לפרטיות התושבים.

המסגרת המשפטית: רשת מורכבת של חקיקה

01

חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו

הזכות החוקתית לפרטיות ולצנעת הפרט

02

חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981

אבן היסוד להסדרת השימוש במידע אישי –
הסכמה מדעת, שימוש הוגן, שמירה והגנה על
נתונים

03

פקודת העיריות וצווים מקבילים

סמכות כללית לרשויות מקומיות לשמירה על
תחום העירייה, בריאות הציבור והביטחון

04

תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), תשע"ז-2017

מנגנוני אבטחה, נהלי גישה, הרשאות, תיעוד פעילות ומדיניות שמירה
ומחיקה

05

הנחיות רשות הגנת הפרטיות 4/2012

הבהרת עמדת הרשות ותנאים לשימוש במצלמות אבטחה תוך שמירה על
זכויות הפרט

תהליך הצבת מצלמות: מדריך שלב אחר שלב

הכנת תוכנית רב-שנתית

קביעת מטרות, יעדים, נימוק תכלית השימוש, איסוף נתונים, תעדוף והקצאת תקציב

תסקיר השפעה על פרטיות (DPIA)

בדיקה מקיפה של השלכות השימוש במצלמה על זכויות הציבור והזכות לפרטיות

שימוע ציבורי

מתן אפשרות לציבור להביע עמדה והצגת המסד העובדתי המלא

החלטת מועצה

אישור מדיניות כתובה המפרטת עקרונות הפעלה, גבולות שימוש ומנגנוני ביקורת

רישום מאגר מידע

הגדרת בעל שליטה, מנהל אבטחת מידע, מדיניות שמירה ומחיקה ונוהלי זכויות

עקרונות יסוד לשימוש אחראי במצלמות

שקיפות מלאה

חובת הצבת **שילוט ברור ונגיש** המיידע על נוכחות מצלמות, מטרת הצילום והגורם האחראי. פרסום באתר האינטרנט של הרשות על אזורי ההצבה.

צמידות מטרה

מידע שנאסף **אך ורק למטרות שהוגדרו מראש**. אין שימוש למטרות נלוות, מסחריות או פוליטיות. תכלית הצבת המצלמות חייבת להיות מוגדרת באופן חד וספציפי.

מידתיות

הצבת מצלמות רק כאשר **קיים צורך מוגדר ומנומק** ולא נמצאת חלופה פוגענית פחות. מספר מינימלי של מצלמות, זווית צילום מצומצמת ככל הניתן.

אבטחה והגבלת גישה

אמצעים טכנולוגיים וארגוניים להגנה מפני גישה לא מורשית. **המידע מאוחסן במערכות מאובטחות** והגישה מוגבלת לעובדים מוסמכים בלבד עם תיעוד מלא.

תקופות שמירה קצובות

קביעת **פרקי זמן ברורים לשמירת המידע**, ומחיקה מאובטחת בתום התקופה. ככל שהמידע נשמר זמן רב יותר, כך גוברת הסכנה לשימוש לרעה.

פיקוח ובקרה

ביקורות תקופתיות לוודא עמידה בכללים. **תיעוד מלא** של הצבות מצלמות, הסרתן, שימושים במידע והכשרת עובדים.

זיהוי פנים: האתגר הגדול ביותר לפרטיות

רשויות מקומיות רבות החלו בהטמעה של מצלמות לזיהוי פנים כחלק מ"עיר חכמה". מערכות אלו מתאימות תווי פנים אנושיים מתמונה דיגיטלית למול מסד נתונים מאוחסן המתעדכן תדיר.

עומק המידע

מערכות מבוססות AI לזיהוי פנים לא נעצרות בידיעת זהות ומיקום. הן מסוגלות לנתח מצבי רוח, נטייה מינית, מצב בריאותי, להסיק פרופיל ועוד. שילוב עם סנסורים נוספים (WiFi, RFID, מצלמות LPR) והצלבה עם מאגרי מידע נותן גישה למידע פרטי ורגיש ביותר.

חשש מדליפה

מאגר רגיש ביותר עלול להידלף או לשמש לשימוש לרעה על ידי בעלי סמכות גישה, או להיות מנוצל לשימושים משניים שלא אושרו מראש.

מרחב מפוקח תמידית

אפקט מצנן ואנטי-דמוקרטי: הצבת מערך מצלמות זיהוי פנים חכמות תמנע מאנשים להתנהג באופן חופשי, ובין השאר לממש את הזכויות הפוליטיות שלהם מתוך חשש למעקב תמידי.

 דרישות חוקיות: ביצוע תסקיר השפעה על פרטיות (DPIA) לפני הפעלת מערכת זיהוי פנים, חובת שקיפות, צמצום איסוף המידע, והטמעת אמצעי בקרה.

מצלמות לאכיפת חניה: חוזר מנכ"ל 4/2018

רשויות מקומיות רבות משתמשות במצלמות לאכיפת עבירות חניה. חוזר מנכ"ל משרד הפנים 4/2018 מסדיר את נוהל השימוש ומגדיר תנאים מחמירים:

1

מטרה מוגדרת בלבד

אכיפת עבירות חניה הפוגעות בסדר או יוצרות הפרעה - צמתים, מעברי חציה, תחנות אוטובוס, חניית נכים

2

אישור ואחריות

המנהל הכללי אחראי לאישור הצבה וקביעת תנאי הפעלה

3

מגבלות טכנולוגיות

אין אמצעי שמע, אין תיוג מתוחכם, אין חיבור למאגרי מידע חיצוניים (למעט רכבי נכים/ביטחון), זווית צילום מצומצמת

4

שקיפות מלאה

פרסום מראש של כוונת הצבה, שילוט ברור בשטח, פרסום באתר האינטרנט של אזורי ההצבה

5

שימוע ציבורי

מתן אפשרות לציבור להפנות הערות על מקומות רגישים בסביבה, בחינת ההערות ומענה בכתב

סיכום והמלצות לרשויות מקומיות

שימוש במצלמות אבטחה ברשויות מקומיות הוא כלי חשוב לשיפור הביטחון והסדר הציבורי, אך הוא מציב אתגרים משפטיים ואתיים משמעותיים.

מדיניות מועצתית

אישור מדיניות כתובה המגדירה עקרונות הפעלה, גבולות ומנגנוני ביקורת

תוכנית אב

הכנת תוכנית רב-שנתית מקיפה הכוללת מטרות, נימוקים, תעדופים ותקציב

שקיפות מלאה

שילוט, פרסום באתר, שימוע ציבורי ומתן אפשרות למימוש זכויות

רישום מאגרים

רישום כל מאגרי המידע, הגדרת אחראים ונהלי אבטחה מחמירים

צריכים ייעוץ משפטי מקצועי?

משרד עו"ד וולר ושות' מלווה רשויות מקומיות בהסדרת פעילותן בתחום מצלמות המעקב: עריכת נהלים, ליווי בהליכי קבלת החלטות, תסקירי DPIA, והתאמה לדרישות החוק וההנחיות. נשמח לעמוד לשירותכם.